

บทที่ 1
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ

ธุรกิจ(Business) หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของ
มนุษย์ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับสถาบันการผลิต การจำหน่าย และ
การให้บริการ โดยกลุ่มบุคคลมีการกระทำร่วมกันเพื่อให้
บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ กำไร หรือรายได้ เป็นการตอบ
แทนการลงทุนด้วยทรัพย์สินและแรงงานในกิจกรรมนั้น การ
กระทำดังกล่าวอาจจะเสี่ยงต่อการขาดทุนด้วย

องค์ประกอบของธุรกิจ

องค์ประกอบในการดำเนินธุรกิจ

ในการดำเนินธุรกิจใดๆก็ตาม ต้องอาศัยหลายๆปัจจัยประกอบกัน เพื่อก่อให้เกิดกิจกรรมในการประกอบธุรกิจ ซึ่งปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจมี 4 ประเภท หรือที่เรียกว่า 4M ได้แก่

1) **คน (Man)** :: ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะธุรกิจจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความคิดของคน มีคนเป็นผู้ดำเนินการหรือจัดการทำให้เกิดกิจกรรมทางธุรกิจหลายรูปแบบ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจนั้นๆ

องค์ประกอบในการดำเนินธุรกิจ

2) **เงิน (Money)** :: เป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจอีกชนิดหนึ่งที่ต้องนำมาประกอบเพื่อให้เกิดธุรกิจ ซึ่งแต่ละธุรกิจจะใช้ปริมาณเงินที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่าธุรกิจนั้นมีขนาดเล็กหรือใหญ่

3) **วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material)** :: ซึ่งในการผลิตสินค้า ต้องอาศัยวัตถุดิบในการผลิต ดังนั้น ผู้บริหารต้องรู้จัก บริหารวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ต้นทุนที่ต่ำ และทำให้ธุรกิจได้ผลกำไรสูงสุด

องค์ประกอบในการดำเนินธุรกิจ

4) **วิธีปฏิบัติงาน (Method)** :: ซึ่งการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจ ควรมีการวางแผน และควบคุมให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพ

7-S Framework

หลักการบริหารของ แมคคินซี (McKinsey 7's Framework)
จัดเป็นหลักการในการบริหารที่เป็นสากล

7-S Framework

1. โครงสร้างองค์กร (Structure)

หมายถึง ลักษณะโครงสร้างขององค์กร หรือรูปแบบการจัดองค์กร ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบรวมถึงขนาดการควบคุม การรวมอำนาจ และ การกระจายอำนาจของผู้บริหาร การแบ่งโครงสร้างงานตามหน้าที่ตามผลิตภัณฑ์ ตามลูกค้า ตามภูมิภาคได้อย่างเหมาะสม

7-S Framework

2. กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)

หมายถึง การวางแผนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การพิจารณา จุดแข็ง จุดอ่อนของกิจการ องค์กรมีเป้าหมายอยู่ที่ไหน พันธกิจของเราคืออะไร กำหนดและพัฒนาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันขึ้นมาได้และเป็นแนวทางที่บุคคลภายในองค์กรรู้ว่าจะใช้ความพยายามไปในทิศทางใดจึงจะประสบความสำเร็จ เช่น เน้นคุณภาพ เน้นราคาถูก

7-s Framework

3. ระบบการปฏิบัติงาน (System)

หมายถึง กระบวนการและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานทุกอย่าง ที่เป็นระบบที่ต่อเนื่องสอดคล้องประสานกันทุกระดับ ระบบการใช้เอกสาร ระบบการทำงาน ที่ดีควรมีการเขียน Flow Chart ประกอบเพื่อความชัดเจน

7-s Framework

4. บุคลากร (Staff)

ทรัพยากรมนุษย์นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร องค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต หน่วยงานที่ได้บุคลากรดี มีความรู้ ความสามารถและความภักดีต่อองค์กรย่อมทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7-S Framework

5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)

หมายถึง ความโดดเด่น ความเชี่ยวชาญในการผลิต การขาย การให้บริการ เช่น นึกถึงแพทย์ที่เก่งมีความชำนาญต้องนึกถึงโรงพยาบาลศิริราช

7-S Framework

6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

การจัดการที่มีรูปแบบวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะองค์การ เช่น การสั่งการ การควบคุม การจูงใจ สะท้อนถึงวัฒนธรรม องค์การ สไตล์การบริหาร ความยุติธรรม ความก้าวหน้าในการทำงาน

7-S Framework

7. ค่านิยมร่วม (Shared values)

ค่านิยมร่วมกันระหว่างคนในองค์กร ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความเชื่อร่วมกันในหน่วยงาน “เป้าหมายมั่นคงใจ”

รูปแบบของธุรกิจ

กิจการเจ้าของคนเดียว (Individual Proprietorship)

เป็นรูปแบบของการดำเนินกิจการที่มีเจ้าของเพียงคนเดียวคือผู้ก่อตั้งกิจการ โดยมากมักเป็นกิจการขนาดเล็ก เจ้าของเป็นผู้บริหารงานเอง

ข้อดี

1. มีความคล่องตัวในการบริหารงานสูง เนื่องจากสามารถตัดสินใจในเรื่องของการบริหารงานได้เองเลยโดยไม่ต้องถามความเห็นของผู้อื่น
2. หากกิจการมีกำไร เจ้าของกิจการก็ได้รับกำไรนั้นแต่เพียงผู้เดียว

กิจการเจ้าของคนเดียว (Individual Proprietorship)

ข้อเสีย

1. กิจการขาดทุนเจ้าของกิจการก็ต้องรับผิดชอบผลการขาดทุนและหนี้สินที่เกิดขึ้นแต่เพียงผู้เดียวเช่นกัน
2. หากกิจการต้องการหาแหล่งเงินทุนเพิ่มจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากมีเจ้าของเพียงคนเดียว

กิจการห้างหุ้นส่วน (Partnership)

เป็นรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาร่วมกันจัดตั้งกิจการ โดยเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน มีสัญญาเข้าเป็นหุ้นส่วนกัน และแบ่งผลกำไรกัน ซึ่งเจ้าของกิจการห้างหุ้นส่วนจะถูกเรียกว่า “ผู้เป็นหุ้นส่วน” ในการบริหารงานของกิจการจะกำหนดให้หุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้บริหารงาน ซึ่งจะเรียกว่าหุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนมี 2 ประเภท คือ

กิจการห้างหุ้นส่วน (Partnership)

2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Unlimited Partnership) ซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนประเภทที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนี้จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้

กิจการห้างหุ้นส่วน (Partnership)

2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) คือ ห้างหุ้นส่วนประเภทที่มีหุ้นส่วนบางคนรับผิดชอบเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนรับจะลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนนั้นเท่านั้น ซึ่งห้างหุ้นส่วนจำกัดนี้จะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

กิจการในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนนี้จะแหล่งเงินทุนได้ง่ายกว่ากิจการเจ้าของคนเดียว เนื่องจากมีจำนวนเจ้าของมากกว่า แต่หากมีกำไร กำไรนั้นก็ต้องแบ่งให้กับหุ้นส่วนทุกคน หากขาดทุนก็ต้องรับผิดชอบผลขาดทุนและหนี้สินของกิจการร่วมกันทุกคน

บริษัทจำกัด (Limited Company)

เป็นรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นด้วยการแบ่งเงินทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน ผู้ถือหุ้นซึ่งก็คือเจ้าของกิจการต้องรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ บริษัทจะถูกบริหารงานโดยคณะกรรมการบริษัท ซึ่งที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้ง โดยที่คณะกรรมการบริหารบริษัทนั้นมาจากผู้ถือหุ้นหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นในบริษัทจำกัดจึงมีการแยกระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้บริหารงาน นั่นก็คือ ผู้ถือหุ้นมิได้บริหารงานเองโดยตรง แต่มอบหมายให้คณะกรรมการเป็นผู้บริหารงานแทน เมื่อจดทะเบียนแล้ว

บริษัทจำกัด (Limited Company)

บริษัทจะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้น ซึ่งกิจการในรูปแบบบริษัทจำกัดนี้จะหาแหล่งเงินทุนได้ง่าย เนื่องจากมีผู้ถือหุ้นอยู่เป็นจำนวนมาก และการบริหารงานก็คล่องตัว ผู้บริหารก็มักจะเป็นมืออาชีพในการบริหารธุรกิจ หากบริษัทมีกำไร เจ้าของกิจการซึ่งเรียกว่า “ผู้ถือหุ้น” จะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของเงินปันผล

บริษัทจำกัด (Limited Company)

รูปแบบของหุ้นในบริษัท

1. หุ้นสามัญ (common Stock)
2. หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stock)
3. หุ้นกู้ (Bond)

บริษัทมหาชนจำกัด

เป็นกิจการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ตามมาตรา 15 ได้บัญญัติไว้ว่าบริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยที่ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องการชำระและบริษัทดังกล่าวได้ระบุความประสงค์เช่นนั้นไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ ซึ่งหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดแต่ละหุ้นต้องมีมูลค่าเท่ากัน มูลค่าของหุ้นแต่ละหุ้นจะเป็นเท่าใดก็ได้